

Raadsvergadering 16 december 2025 Agendapunt nr. Corsanr. 25.086105	Portefeuillehouder(s) L.I. Bentvelzen - Sociaal Domein, Sport, Onderwijs en Dierenwelzijn Beleidsthema Gezondheid en zorg
--	--

Aan de Raad,

1. Onderwerp
Raadsbesluit over de vaststelling van de Nieuwe regiovisie aanpak huiselijk geweld Haaglanden.
2. Beoogd effect voorstel
Met de vaststelling van de Nieuwe regiovisie aanpak huiselijk geweld Haaglanden voor de periode 2026 en verder wordt uitvoering gegeven aan de geactualiseerde uitwerking van wettelijke en semi-wettelijke taken op regionaal niveau. Voor de aanpak van huiselijk geweld gelden meerdere wettelijke kaders, zoals de Wmo, de Wet verplichte meldcode, de Wet tijdelijk huisverbod en de Jeugdwet. De aanpak van seksueel geweld is niet in een wet opgenomen, maar alle gemeenten hebben zich hieraan wel gecommitteerd. Voor de regio Haaglanden geldt dat op bovenregionaal niveau, samen met Hollands Midden.

Met de nieuwe regiovisie aanpak huiselijk geweld borgen we de bestaande regionale inzet op interventies die we vanaf 2019 zijn gestart. En om actuele ontwikkelingen een plek te geven, zetten we ook in op nieuwe interventies en breiden we een aantal bestaande interventies uit.

3. Inleiding
In de regio Haaglanden werken we samen in de aanpak van huiselijk geweld. De huidige regiovisie aanpak huiselijk geweld loopt eind 2025 af. Op grond van de Jeugdwet en de Wmo zijn gemeenten verantwoordelijk voor preventie, ondersteuning en bescherming bij huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld. In de regiovisie slaan de negen gemeenten in Haaglanden de handen ineen voor de aanpak hierop. De centrumgemeenten Delft en Den Haag ontvangen vanuit het Rijk DUVO-middelen. Deze middelen worden op regionaal niveau en per subregio (Haaglanden en Delft, Westland Oostland) uitgegeven.

De wettelijke taken van de centrumgemeenten zijn:

- Zorgdragen voor de continuïteit en kwaliteit van de (vrouwen)opvang en de toegang tot de (vrouwen)opvang.
- Financiering van het Centrum Seksueel Geweld en organisatie van de samenwerking rond de aanpak van seksueel geweld (semi-wettelijke taak).
- Aanvullende financiering van Veilig Thuis Haaglanden, naast de gemeentelijke bijdrage.
- Financiering van de Multidisciplinaire Aanpak (MDA++).

De nieuwe regiovisie laat zien wat we de komende jaren in de regio Haaglanden gaan inzetten. Met grote ambities maar ook met de eerlijkheid dat onze middelen beperkt zijn.

Het Bestuurlijk Overleg Zorg & Veiligheid heeft drie prioriteiten benoemd:

1. Preventie en vroegsignalering - geweld zo vroeg mogelijk herkennen en voorkomen
2. Duurzaam herstel – met als doel de onveiligheid te stoppen in gezinnen of huishoudens waar dit voorkomt.
3. Sterkere samenwerking – tussen zorg- en strafpartners en de gemeenten.

De komende jaren zetten we ons in de regio Haaglanden samen met alle betrokken partners in om huiselijk geweld en femicide te voorkomen, tijdig te signaleren en duurzaam te stoppen.

4. Voorgeschiedenis

De regiovisie 2019-2022 is eind 2022 eenmalig verlengd tot en met eind 2025 en daarom toe aan vernieuwing. Per 2026 moet er een nieuwe regiovisie in werking treden die vastgesteld is door alle gemeenteraden van de negen gemeenten in Haaglanden.

De afgelopen jaren was het programma Geweld hoort Nergens Thuis leidend in de landelijke en regionale aanpak van huiselijk geweld. Dit programma is in 2022 opgegaan in het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (Ministerie van VWS).

5. Argumenten

1. De huidige regiovisie aanpak huiselijk geweld loopt eind 2025 af. Per 2026 moet er een nieuwe regiovisie in werking treden, vastgesteld door alle gemeenteraden in de regio Haaglanden (H9-gemeenten).

2. De uitvoering van de (semi) wettelijke taken (Veilig Thuis, meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, vrouwenopvang, huisverboden en het Centrum Seksueel Geweld) komt in 2026 niet in direct gevaar, omdat deze gefinancierd worden uit de DUVO-middelen die de centrumgemeenten van de Rijksoverheid ontvangen. De lopende afspraken met de partners over de uitvoering van deze wettelijke taken blijven actief vanuit de centrumgemeenten Delft en Den Haag.

Het aanbod op preventie en vroegsignalering – twee pijlers uit de huidige regiovisie – wordt georganiseerd en gefaciliteerd door de GGD Haaglanden, team Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA). Dit aanbod wordt gefinancierd via een '30 cent per inwoner' regeling met de negen gemeenten. Vanuit GIA is er veel ontwikkeld en georganiseerd op het gebied van preventie en vroegsignalering, gender gerelateerd geweld, ouderenmishandeling (lokale allianties in het bijzonder), schadelijke praktijken of seksueel geweld. De afgelopen jaren is de 30 cent per inwoner echter niet geïndexeerd, terwijl de kosten wel zijn gestegen. Waar het tekort voorheen werd aangevuld door de gemeente Den Haag, zijn er vanaf 2026 geen mogelijkheden meer daartoe. Dat maakt dat het onhoudbaar is om het huidige aanbod van GIA geheel te kunnen blijven bekostigen. Daarom hebben we in de nieuwe regiovisie scherpe keuzes moeten maken om binnen de gestelde financiële kaders te blijven. Dat heeft geleid tot een prioritering op de inzet van GIA, waarbij de focus ligt op:

- Trainingen en deskundigheidsbevordering op het gebied van de meldcode
- Opleiden en behouden van aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld
- Het in stand houden van relevante netwerken, zoals het netwerk seksueel geweld

Gemeenten kunnen zelf, indien gewenst, lokaal middelen beschikbaar stellen om aanvullende inzet bovenop de regionale aanpak te doen.

6. Kanttekeningen

1. Voor de nieuwe regiovisie zijn er minder regionale middelen beschikbaar en zijn er scherpe keuzes gemaakt in waar op ingezet wordt. Te denken valt op het aanbod vanuit GIA van de GGD Haaglanden.

2. Lokale teams vormen een belangrijke basis in de nieuwe regiovisie. In de nieuwe regiovisie is nadrukkelijk aandacht voor het verder versterken van de lokale teams in kennis en expertise rondom intieme terreur, het voorkomen van femicide en pleger aanpak. Indien regiogemeenten, aanvullend op de regiovisie, specifieke ambities hebben, dienen zij hier lokaal middelen voor vrij te maken.

3. Momenteel is de realiteit dat de problematiek rondom huiselijk geweld stijgt en veel maatschappelijke aandacht krijgt terwijl de financiële middelen onder druk staan. Dat geeft spanning tussen het willen blijven handelen, de beschikbare middelen én de capaciteit. Ook hier geldt dat indien regiogemeenten, aanvullend op de regiovisie, specifieke ambities hebben, zij hiervoor lokaal middelen dienen vrij te maken.

7. Juridisch perspectief

De volgende beleidskaders zijn van toepassing: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (BWBR0035362, 2025), Jeugdwet (BWBR0034925, 2025), Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (BWBR0033723, 2020) en de Wet tijdelijk huisverbod (BWBR0024649, 2020).

Verantwoordelijkheid gemeenten

In de nieuwe regiovisie is voor het eerst expliciet beschreven dat alle gemeenten op grond van de Jeugdwet en de Wmo verantwoordelijk zijn voor preventie, ondersteuning en bescherming bij huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld. Ook is iedere gemeente verantwoordelijk voor de inrichting van lokale teams. De lokale teams werken samen met Veilig Thuis en verlenen regie en/of hulpverlening bij concrete casuïstiek. Het gaat hierbij om gezinnen met en huishoudens zonder kinderen, waarbij aandacht nodig is voor diverse risicofactoren. Gemeenten dragen bovendien zelf verantwoordelijkheid voor de inrichting, regie en bekostiging van de eigen toegang.

Wijze van vaststellen

Voor de nieuwe regiovisie vragen we een raadsbesluit op inhoudelijke prioriteiten binnen bestaande financiële kaders. De wijze van vaststellen van de regiovisie is voorafgaand aan het traject uitgevraagd bij de juristen van de verschillende gemeenten binnen Haaglanden.

Ten aanzien van de vraag *‘Moet de regiovisie worden vastgesteld door het college of de raad van de centrumgemeente met zienswijzen van de deelnemende gemeenten?’* adviseert centrumgemeente Delft, gehoord hebbende de juristen van verschillende gemeenten en uitgaande van:

- het maken van beleid op het gebied van de WMO en de jeugdwet niet is gemandateerd aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en ook niet aan de centrumgemeente;
- elke gemeenteraad de kaders vaststelt én
- de centrumgemeente een voortrekkersrol heeft om een regiovisie tot stand te brengen

dat deze regiovisie een beleidskader is en door elke gemeenteraad moet worden vastgesteld.

Er zijn geen zienswijzen nodig van elke gemeente. Per gemeente kan het college aanvullend een lokale uitvoeringsagenda maken.

Op basis van dit advies is het proces en de route om tot een nieuwe regiovisie aanpak huiselijk geweld te komen bepaald. Het proces en de route zijn op verschillende momenten gecommuniceerd met verschillende gremia zoals het Bestuurlijk Overleg Zorg & Veiligheid (april en september 2025), het Bestuurlijk Overleg Jeugd & Zorg (september 2025), een speciaal hiervoor georganiseerde informele regionale Raadsinformatiebijeenkomst (september 2025) en een adviesvraag aan de regionale Adviesraad Sociaal Domein (augustus 2025). Ook is het proces door de verantwoordelijk portefeuillehouders van de negen gemeenten in Haaglanden indirect akkoord bevonden door de nieuwe aanpak de bestuurlijke besluitvormingsroute in te laten gaan.

Gezien het juridisch advies en het doorlopen proces volstaat het niet om alleen naar de colleges te gaan en een zienswijze aan de gemeenteraden te vragen. Bij geen vaststelling van de nieuwe regiovisie eind 2025 blijft de huidige regiovisie van kracht.

8. Financiën

Voor 2026 zijn er geen financiële gevolgen. De activiteiten in de regiovisie worden de komende jaren op de volgende wijze gefinancierd:

1. De centrumgemeenten Delft en Den Haag zetten de DUVO-middelen in voor het Centrum Seksueel Geweld, de Vrouwenopvang en het centrumgemeentelijke deel Veilig Thuis Haaglanden;

2. Alle gemeenten dragen 30 eurocent per inwoner bij aan preventie en vroegsignalering. Deze bijdrage is de afgelopen jaren niet geïndexeerd, terwijl de kosten wel zijn toegenomen. In het verleden werd de indexatie gedekt door de gemeente Den Haag, maar dit is financieel niet meer haalbaar. Vanaf 2026 wordt de bijdrage wél jaarlijks geïndexeerd. Voor de gemeente Rijswijk zijn deze kosten circa € 19.000,-- per jaar.

3. De komende twee jaar is vanuit de DUVO-middelen € 500.000 euro beschikbaar voor de regionale activiteiten gericht op preventie en vroegsignalering, samenwerking en duurzaam herstel.

Over twee jaar vindt een eerste evaluatie van de nieuwe regiovisie aanpak huiselijk geweld plaats. Dat betekent dat in 2028 opnieuw wordt gekeken naar inhoud en de financiën en of het beschikbare bedrag nog toereikend is voor de komende jaren.

9. Vervolg

In 2028 vindt een eerste evaluatie plaats waarbij gekeken gaat worden naar proces, inhoud en de financiën. U ontvangt dan een voortgangsrapportage. Daarbij zal ook verbinding gelegd worden met de landelijke ontwikkelingen en de regionale resultaten van de Proeftuin Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming 0-100.

Ook wordt gezocht naar samenhang met de nieuwe regiovisie Jeugdhulp Haaglanden die dan beschikbaar is.

10. Communicatie en Participatie

Na vaststelling van de regiovisie worden de betrokken netwerkpartners geïnformeerd. De Regionale Adviesraad Sociaal Domein H9 wordt geïnformeerd over de gezamenlijke reactie van de gemeenten op het advies.

11. Wat gebeurt er bij niet (tijdig) beslissen?

De huidige regiovisie loopt eind 2025 af. Zonder tijdige besluitvorming over de nieuwe *Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld Haaglanden* bestaat het risico dat de implementatie daarvan niet aansluit op het aflopen van de huidige visie, met vertraging in de uitvoering als gevolg.

12. Bijlage(n)

- Regiovisie aanpak huiselijk geweld vanaf 2026 en verder
- Advies Regionale Adviesraad Sociaal Domein H9
- Bestuurlijke reactie op het advies van de Regionale Adviesraad Sociaal Domein H9

Burgemeester en wethouders,
 de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 16 december 2025
Gelezen het voorstel van het college van 18 november 2025, nr. 25.086102

Gelet op artikel 2.1.2 en 4.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

B E S L U I T :

In te stemmen met de Regiovisie aanpak huiselijk geweld Haaglanden voor de periode 2026 en verder.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn vergadering van 16 december 2025

De gemeenteraad,
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

H. Sahin